

For Immediate Release

Ủy hội Sông Mê Công đưa ra thảo luận Dự án Don Sahong ở cấp bộ trưởng

Viên Chăn, CHDCND Lào, 16 tháng 1 năm 2014— Hôm nay Căm-pu-chia, CHDCND Lào, Thái Lan và Việt Nam đã đồng ý đưa ra thảo luận Dự án Thủy điện Don Sahong tại Hội đồng của Ủy hội Sông Mê Công, cấp bộ trưởng, cấp cao hơn của tổ chức này bao gồm các bộ trưởng nước và môi trường của các nước thành viên.

Các thành viên Ủy ban Liên hợp của bốn nước thành viên đã đi đến quyết định tại phiên họp đặc biệt được nhóm họp để thảo luận Dự án Thủy điện Don Sahong ở phía Nam của CHDCND Lào. Ngày 30 tháng 9 năm 2013, Chính phủ CHDCND Lào đã thông báo cho Ủy hội Sông Mê Công về quyết định của nước này sẽ xúc tiến việc xây dựng dự án thủy điện và đã gửi dự án nhằm mục đích thông báo theo quy định về Các Thủ tục thông báo, tham vấn trước và thỏa thuận (PNPCA) của Ủy hội Sông Mê Công. Trong phản ứng ban đầu của mình, các nước Căm-pu-chia, Thái Lan và Việt Nam đã tuyên bố, dự án này cần được tiến hành tham vấn trước. Quy trình Thông báo yêu cầu phải gửi cho các nước được thông báo những thông tin liên quan về dự án, trong khi đó quy trình Tham vấn trước yêu cầu phải tiến hành tham vấn chính thức và đánh giá kỹ thuật.

Sau khi thảo luận các quy trình quy định trong Thủ tục PNPCA, cuộc họp không thể đạt được sự nhất trí về việc có áp dụng quy trình Thông báo hoặc quy trình Tham vấn trước đối với dự án này hay không.

Dự án Don Sahong nằm ở huyện Khong, tỉnh Champasak, CHDCND Lào, trên lòng sông Hou Sahong dài 5 Km, một trong nhiều nhánh sông của Sông Mê Công, cách biên giới Lào-Căm-pu-chia khoảng 2 Km về thượng lưu. Tại phiên họp, Căm-pu-chia, Thái Lan và Việt Nam yêu cầu dự án này phải tiến hành quy trình Tham vấn trước. Các nước này đã nêu ra những quan ngại cụ thể về những tác động tiềm ẩn của dự án đối với các tuyến đường di cư của cá vì Hou Sahong từng là luồng di cư chính của cá để di cư vào mùa khô. CHDCND Lào đã giải thích rõ là có thể sử dụng hai nhánh sông đến Hou Sahong, là Hou Sadam và Hou Xangphuaek, làm các tuyến đường di cư thay thế của cá.

Trưởng đoàn Căm-pu-chia phát biểu những quan ngại về các tác động bất lợi nghiêm trọng đến môi trường và kinh tế-xã hội ở ngay các khu vực hạ lưu ở Căm-pu-chia.

Ông Te Navuth, Trưởng đoàn Căm-pu-chia cho rằng “Chúng tôi thấy các tài liệu của dự án là chưa đủ và những nghiên cứu về dự án không đề cập đến các vấn đề xuyên biên giới ở các nước như Căm-pu-chia”. Ông nói thêm: “Nếu các tuyến đường thay thế (cho cá di cư) mà không làm tốt chức năng, thì chắc chắn đập thủy điện này sẽ có những tác động đến Căm-pu-chia về an ninh lương thực và dinh dưỡng”.

Thái Lan đã chia sẻ quan điểm này, hoài nghi về khả năng có các tuyến đường di cư thay thế và yêu cầu tiến hành tham vấn nhiều hơn giữa các nước thành viên trước khi dự án này tiến hành làm rõ vấn đề này và những vấn đề khác.

Thái Lan phát biểu “đề nghị dự án tiến hành tham vấn để cho phép thảo luận giữa các bên có liên quan và các bên khác”.

Việt Nam cũng đưa ra những quan điểm tương tự về những tác động về kinh tế-xã hội và môi trường, bao gồm cả những thay đổi đối với dòng chảy và bồi lắng của sông.

Trưởng đoàn Việt Nam, Ts. Lê Đức Trung nói “Chúng tôi cho rằng, các tác động đến nghề cá sẽ là đáng kể. Ví dụ, việc thay thế lòng sông Hou Sahong hiện có bằng các lòng sông cải tạo dùng cho cá di cư ở thượng lưu là điều không thể. Cần phải tiến hành nghiên cứu nhiều hơn các tác động về xã hội do tổn thất nghề cá”.

Mặt khác, phái đoàn của CHDCND Lào vẫn khẳng định, cho rằng quy trình Thông báo là thủ tục thích hợp để thông tin cho các nước khác về dự án và cho rằng, dự án này không phải đập ngăn trên phụ lưu hay dòng chính. Dự án sẽ chỉ sử dụng tạm thời 15% các dòng chảy của Sông Mê Công và do vậy sẽ không có các tác động đáng kể đến dòng chảy Sông Mê Công.

Ts. Daovong Phonekeo, Trưởng đoàn CHDCND Lào cho rằng “Sông Hou Sahong từng là tuyến đường di cư chính vào mùa khô, nhưng thực tế là có một vài lòng sông hỗ trợ sự di cư của cá vào mùa mưa và nghiên cứu cho thấy có thể cải tạo các lòng sông khác để cải thiện sự di cư ở cả hai hướng quanh năm”. Ông nói thêm “CHDCND Lào đã làm rõ ràng và đã hoàn tất những gì theo yêu cầu về các thủ tục được quy định trong Hiệp định Mê Công năm 1995”.

Phiên họp đặc biệt hôm nay của Ủy ban Liên hợp đã tập hợp các thành viên của Ủy ban Liên hợp, các quan chức cao cấp chính phủ của bốn nước thành viên và các thành viên cao cấp của Ban Thư ký Ủy hội Sông Mê Công.

Để có thêm thông tin về Dự án Don Sahong và Thông báo của CHDCND Lào, xin truy cập: <http://www.mrcmekong.org/news-and-events/news/laos-pdr-submits-notification-on-don-sahong-hydropower-project/>

Lưu ý các biên tập viên:

Ủy hội Sông Mê Công là một tổ chức liên chính phủ, chịu trách nhiệm về hợp tác quản lý bền vững Lưu vực Sông Mê Công, có các nước thành viên là Căm-pu-chia, CHDCND Lào, Thái Lan và Việt Nam. Ủy hội Sông Mê Công được thành lập để thúc đẩy hợp tác giữa các nước thành viên và do vậy, Ủy hội không phải là một tổ chức đa quốc gia hoặc một tổ chức chế định.

Để giải quyết thách thức này, Ủy hội xem xét tất cả các ngành, như duy trì bền vững nghề cá, xác định các cơ hội cho nông nghiệp, duy trì tự do vận tải, quản lý lũ lụt và giữ gìn các hệ sinh thái quan trọng. Đặt lên trên tất cả các vấn đề này là những ảnh hưởng trong tương lai của lũ lụt cực đoan hơn, hạn hán kéo dài hơn và mực nước biển dâng liên quan đến biến đổi khí hậu. Trong công tác tư vấn của mình, Ủy hội Sông Mê Công cố gắng tạo điều kiện đối thoại rộng rãi giữa chính phủ các nước, khu vực tư nhân và xã hội dân sự.

Ban Thư ký của Ủy hội Sông Mê Công cung cấp các dịch vụ kỹ thuật, tư vấn và hành chính cho các nước thành viên. Ban Thư ký tạo điều kiện thuận lợi cho các cuộc họp vùng của các nước thành viên và tư vấn kỹ thuật cho việc quy hoạch, điều phối và hợp tác chung. Ban Thư ký còn cộng tác chặt chẽ với các cơ quan điều phối của bốn nước thành viên, các Ủy ban Mê Công quốc gia và các cơ quan nhà nước khác. Hiện nay, Công hòa Nhân dân Trung Hoa và Liên bang Myanmar tham gia là các Bên Đối thoại của Ủy hội Sông Mê Công.

Để biết thêm thông tin, xin liên hệ:

Mr. Surasak Glahan, Communication Officer, Office of the Secretariat in Vientiane

Tel: +856 20 555 28726

Email: Surasak@mrcmekong.org